

Geografi

Fødevareproduktion lokalt og globalt

Forløbet er et naturfagligt projektforb, der både kan laves individuelt i geografi, men også udvides til at omhandle biologi og F/K, eller laves tværfagligt med fx samfundsfag.

Generelt handler forløbet om vores rigsfællesskab og hvordan livet på Færøerne og dets fødevareproduktion hænger sammen med den globale verden. Via de to film *Verdens bedste laks* og *En stinkende god forretning*, sættes der fokus på færingeres fødevareproduktion i en lokal og global kontekst.

I forløbet arbejder eleverne selvstændigt med aktuelle problemstillinger som global efterspørgsel, bæredygtighed, traditioner og overproduktion.

Omfang

Forløbet svarer til ca. 10 lektioner

Planlægning

Planlæg forløbet med afsæt i elementerne læringsmål, undervisningsaktiviteter, tegn på læring og evaluering.

Det forudsætter, at der er computere til rådighed til mindre grupper. De pågældende film, billeder og tekster kan ses på følgende www.rigsfællesskabet.dk. Det er en fordel, at de mindre elevgrupper ser film og billeder og læser teksterne igen efterfølgende.

Forløbet kan endvidere planlægges i samarbejde med samfundsfag, hvis det ønskes at lave et tværfagligt forløb. Find da forløbet: *Samfundsfag – Globalisering og økonomi*.

Fra Fælles Mål til læringsmål for forløbet

Kompetenceområde	Kompetencemål
Undersøgelse	Eleven kan designe, gennemføre og evaluere undersøgelser i geografi
Perspektivering	Eleven kan perspektivere geografi til omverdenen og relatere indholdet i faget til udvikling af naturvidenskabelig erkendelse
Færdigheds- og vidensområder	Omsatte læringsmål - tegn på læring
Globalisering - undersøgelser:	<ul style="list-style-type: none"> Eleven kan undersøge et lands

<p><i>Eleven kan undersøge forbrugsvares vej fra ressource til butik</i></p> <p><i>Eleven kan undersøge landes ressourceudnyttelse og handelsmønstre</i></p> <p><i>Eleven kan undersøge miljømæssige konsekvenser af ressourceudnyttelse og handelsmønstre</i></p> <p>Globalisering - perspektivering: <i>Eleven kan forklare lokale levevilkårs afhængighed af globalisering</i></p> <p><i>Eleven kan diskutere handlemuligheder for udvikling af et bæredygtigt samfund</i></p>	<p>ressourceudnyttelse og hvordan dette udnyttes</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan undersøge de miljømæssige konsekvenser der kan være ifm. fx overproduktion • Eleven kan forklare og diskutere et lands lokale levevilkår og udvikling af bæredygtighed
---	---

Undervisningsaktiviteter

Indledningsvis skal du finde alle videoer og billeder frem via sitet:

Sitets øvrige materialer i form af film og tekster kan understøtte din faglige viden og spore dig ind på flere tilgange til dette undervisningsforløb.

Arbejdsformen er kendetegnet ved, at eleverne arbejder selvstændigt i mindre grupper. Læreren vil som opstart vise sitet og de pågældende film, men efterfølgende vil han/hun fungere som vejleder. Her vil lærerens fokus være på at guide eleverne ved at stille uddybende spørgsmål og lade eleverne reflektere yderligere over deres egne svar. Lærerens vejlederrolle er ekstra vigtig i problemstillingsfasen, da det er her grupperne skaber platformen for deres undersøgelse.

Forløbet kan tage udgangspunkt i følgende oplæg:

1 lektion:

- Start med at vise sitet og de to film.
Husk at fortælle om de læringsmål og tegn på læring forløbet har.
- Tag en generel og overordnet snak på klassen.
Hvad tænker eleverne i første omgang?
- Lad eleverne individuelt lave en brainstorm om de problemstillinger, de kan identificere. Herefter snakker de 2 og 2, inden det rundes af på klassen og der laves en generel brainstorm/mindmap.
- Herefter skal eleverne inddeles i mindre grupper. Det kan være en fordel for grupperne at gense de forskellige film og billeder, samt at læse de tilhørende tekster på sitet, efterfølgende.

2 lek:

- Grupperne skal finde deres egne problemstillinger med inspiration i brainstormen, filmene og materialet på sitet.

Læreren agerer vejleder, og det er her vigtigt at stilladsere de enkelte grupper. Vigtigste fokus er det faglige indhold, hvorfor problemstillingen skal kunne danne grundlag for dette. Dog skal arbejdet med problemstillingen ikke tage for megen tid. Grupperne kan med fordel finde inspiration i de mange inspirationsspørgsmål foruden.

- På sitet kan der findes flere relevante links, som grupperne med fordel kan bruge.

3-7 lek:

- Grupperne arbejder med deres problemstillinger og undersøgelser.
- Gruppernes arbejde skal munde ud i et produkt. For eksempel:
  - Kort præsentation
  - Billedcollage
  - Tidslinje
  - Plakat
  - Debatindlæg/artikel
- Udover sitet kan eleverne også finde inspiration her:
  - Den færøske befolknings holdning til natur- og miljøforvaltning Kort udgave: <http://cdn.lms.fo/media/4664/f%C3%A6r%C3%B8ske-befolknings-kort-udgave.pdf>
  - 18 relevante links via EMU, højre spalte på sitet: <http://www.emu.dk/modul/f%C3%A6r%C3%B8erne-hav-fisk-og-hvaler>
  - Artikel af Ingolf S. Olsen på www.norden.org fra 07/04-2011: <http://www.norden.org/da/analys-norden/tema/kan-baeredygtighed-betale-sig/baeredygtigt-skred-i-den-riktige-retning-paa-faeroeerne>
  - Artikler af Bent Højgaard Sørensen på www.business.dk fra 2014: <http://www.business.dk/foedevarer/russisk-boykot-skaber-lakseeventyr-paa-faeroeerne>
<http://www.business.dk/foedevarer/faeroesk-lakseeventyr-skaber-milliardaerfamilie>

8 lek:

- Præsentation. Alt efter hvilke produkttyper eleverne har valgt, vælges hvilken form der passer bedst.
Tænk over, hvordan eleverne får vist produkterne til hinanden. Man kan med fordel lave det som en mindre seance, hvor grupperne roterer mellem hinanden.

Evaluering

Præsentationen er første fase i evalueringen, men det er vigtigt, at læreren løbende snakker, diskuterer og lytter til eleverne for at følge deres læring.

Som afslutning kan man med fordel lade eleverne evaluere sig selv. Lad dem tage stilling til de opstillede mål og lad dem sætte ord på, hvad begreberne betyder, og hvor meget de har opfyldt de forskellige mål.

Inspirationsspørgsmål:

Filmen - *Verdens bedste laks* - fokus er på hvordan opdræt af laks skaber bæredygtig økonomisk vækst, samt at det sætter Færøerne på landkortet i New York med verdens bedste laks.

- Hvad sker der når efterspørgslen af laks stiger, og kan udbuddet følge med?
- Kan de fortsætte med at opdrætte verdens bedste laks?
- Hvilke udfordringer kan dette medføre?
- Vil man gå på kompromis for at kunne følge med?
- Hvilken rolle får den amerikanske forbruger for den færøske økonomi?
- Hvordan kan amerikanerne være med til at skabe mere vækst på færøerne, og hvilken rolle har færøerne selv?

Filmen - *Stinkende god forretning* - fokus er på hvordan man skaber millioner på salg af fiskeaffald til Afrika.

- Hvilken rolle har forbrugeren?
- Er der grænser for, hvad der kan tjenes penge på?
- Kan man tjene penge på affaldsprodukter ved salg til den tredje verden?
- Kan denne produktionsform harmonere med Færøernes ønske om at være et bæredygtigt samfund?

Til slut skal eleverne diskutere, om det er ok at tjene penge vha. et handelsboykot? Da EU lavede handelsboykot mod Rusland, steg Færøernes salg af laks.

Tekster på sitet

- EU og kampen om kvoterne
- Forbrug betalt med fisk
- Verdens bedste laks
- Når pengene kommer fra fisk